

เขียนได้ลายมือสวย

แนวทางคัดลายมือตามแบบตัวอักษรของกระทรวงศึกษาธิการ

จุดมุ่งหมายของการคัดลายมือ

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือ ตา ใจให้คล่องแคล่วในการเขียน
๒. เพื่อเขียนตัวอักษรไทยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ อย่างประณีต สะอาดเป็นระเบียบ ชัดเจน รวดเร็ว และอ่านเข้าใจง่าย
๓. เพื่อให้เกิดความชำนาญจากการคัดไปสู่การเขียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
๕. เพื่อให้เกิดสมาธิการทำงาน มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ

ลักษณะการนั่งที่ถูกต้อง

ก่อนฝึกคัดลายมือต้องฝึกให้นักเรียนนั่งอย่างถูกวิธีก่อนฝึกคัดลายมือ ดังนี้

๑. นักเรียนต้องหันหน้าเข้าหาโต๊ะ การนั่งเอียงอาจทำให้หลังคด
๒. แขนทั้ง ๒ ข้างวางอยู่บนโต๊ะ ประมาณ ๓ ใน ๔ ของความยาวระหว่างศอกกับข้อมือพอดีไว้กับขอบโต๊ะ หากไม่ทำเช่นนี้ อาจทำให้กระดูกสันหลังคด
๓. กระจกตาต้องวางไว้หน้าผู้เขียน การวางกระจกตาไม่ตรง ทำให้ผู้เขียนต้องเอียงคอ สายตาทำงานมาก อาจทำให้กระดูกสันหลังคด
๔. ส่วนล่างของกระจกตาทำมุมกับขอบโต๊ะ ๓๐ องศา
๕. แขนของมือที่เขียนต้องทำมุมที่เหมาะสมกับตัวอักษร ข้อศอกต้องไม่กางออกหรือแนบตัวมากเกินไป
๖. การวางมือ ฝ่ามือคว่ำลง มืองอ ทำมุม ๔๕ องศากับข้อมือ นิ้วกลาง รองรับคินสอหรือปากกา นิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือจะประกอองคินสอ หรือปากการ่วมกับนิ้วกลาง มือจะพักอยู่บนนิ้วนางและนิ้วก้อย
๗. จับคินสอหรือปากกาพอเหมาะ ไม่แน่นเกินไป นิ้วที่จับโค้งเล็กน้อย
๘. ในขณะที่คัดลายมือ แขน มือ และนิ้วจะต้องเคลื่อนไหวให้สัมพันธ์กัน
๑๐. การเคลื่อนไหวของคินสอหรือปากกาในขณะที่คัดแบ่งออกไปเป็นหน่วยๆ แต่ละหน่วยมีระยะหยุดเป็นระยะ ไม่เคลื่อนไหวติดต่อกันโดยตลอด

วิธีการคัดพยัญชนะไทยแบบห้วงลมตัวมนแบบกระทรวงศึกษาธิการ

๑. สักส่วนของพยัญชนะ กำหนดเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

บน

๑
๒
๓
๔

๑
๒
๓
๔

ล่าง

๑
๒
๓
๔

๒. ห้วงลมมีขนาด ๑ ส่วน

๓. หัวของ ข ช เป็นหัวขมวดหยักหน้าบน และ ค ฉ ซ ๓ เป็นหัวหยัก – หัวโค้งหน้าบน

๔. เส้นที่ลากจากหัวตรงในแนวดิ่ง ยกเว้น ค ค จ ฐ ฒ ค ต ล ศ ส เป็นเส้นโค้งเฉียง

๕. เส้นบนโค้งมน มีขนาด ๑ ส่วน

๖. เส้นล่างตรงแนวเดียวกับเส้นบรรทัด หรือเป็นเส้นโค้งเล็กน้อย

๗. หาง ป ฝ ฟ เป็นเส้นตรงยาวไม่เกิน ๑ ส่วน

๘. หางอักษรอื่นเป็นเส้นโค้งหงาย ยาวไม่เกิน ๑ ส่วน

๙. ส่วนล่างของ ฎ ฏ ฐ เลยตัวอักษรลงมา ๒ ส่วน และกว้างเท่าตัวหลัง

๑๐. เจริญ อยู่ในส่วนที่ ๑ ล่าง และกว้างเท่าตัวหลัง

๑๑. ใ ส ษ อยู่ในส่วนที่ ๒

๑๒. ขนาดของตัวอักษรโดยทั่วไป มีความกว้างเป็นครึ่งหนึ่งของความสูง ไม่รวมหางและชิง ยกเว้น ข ช ช กว้างเป็นครึ่งหนึ่งของตัวอื่นๆ และตัวอักษรที่เหมือน ๒ ตัวติดกัน ได้แก่ ฅ ญ ฒ ฌ ตัวหน้ากว้างครึ่งหนึ่งของความสูง ตัวหลังกว้างครึ่งหนึ่งของตัวหน้า

๑๓. สระ ใ- ใ- โ- สูงเลขตัวอักษรขึ้นไปไม่เกิน ๓ ส่วน

๑๔. สระ -ุ- -ู- อยู่ใต้ตัวอักษรไม่เกิน ๓ ส่วน

๑๕. สระและเครื่องหมายบนทุกตัวอยู่ที่ส่วน ๒ และ ๓

๑๖. ส่วนขวาสุดของสระ วรรณยุกต์ และเครื่องหมายต่างๆ อยู่ตรงกับเส้นขวาสุดของพยัญชนะที่เกาะ ยกเว้นถ้าอยู่กับพยัญชนะที่มีหาง ได้แก่ ป ฝ ฟ ให้เขียนสระ วรรณยุกต์ และเครื่องหมายเขียนมาข้างหน้าไม่ทับหางพยัญชนะ

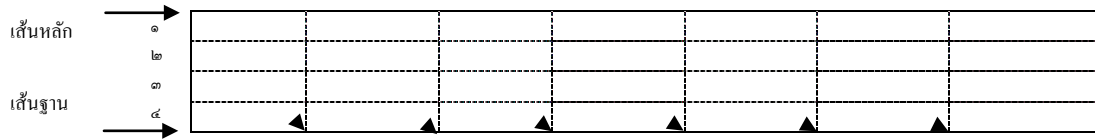
๑๗. สระ อี ลากขีดลงและปลายสระ -อี -อี
 ๑๘. สระ -อี เขียนเหมือนสระ -อี เพิ่ม ๑ ขีดด้านใน -อี -อี
 ๑๙. สระ -อี มีวรรณยุกต์ให้ใส่วรรณยุกต์ไว้ตรงกลาง -อี

ขั้นตอนการฝึกคัดและเขียน

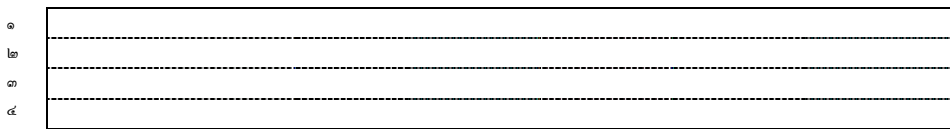
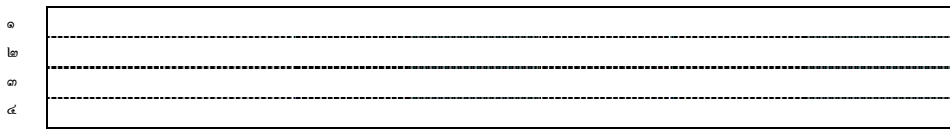
๑. ก่อนฝึกเขียนให้นักเรียนฝึกเขียนเส้นพื้นฐาน ๑๐ แบบ จนชำนาญ
๒. ครูสาธิตการเขียนอักษรไทยตัวเต็มบรรทัดทีละตัวลงบนกระดานดำ
๓. นักเรียนทุกคนคัดและเขียนตัวอักษรแต่ละตัวตามครู ตัวละ ๑ หน้ากระดาษ ลงในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๑) บรรทัดที่เป็นเส้นประใช้สำหรับเขียนหางตัวอักษร และเชิงตัวอักษร
๔. นักเรียนฝึกคัดและเขียนอักษรไทยทุกตัวในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๑) จนชำนาญแล้ว ครูผู้สอน ฝึกให้นักเรียนเขียนตัวอักษรไทยแต่ละตัว ๆ ละ ๑ หน้ากระดาษ ลงในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๒) ครูผู้สอน สังเกตพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนว่า อักษรแต่ละตัว นั้น นักเรียนเว้นช่องไฟถูกต้องหรือไม่ และคัดตัวละกี่ครั้งจึงจะสวยงามถูกต้อง
๕. เมื่อนักเรียนฝึกคัดและเขียนในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๒) จนชำนาญแล้ว ครูผู้สอน ฝึกให้นักเรียนเขียนตัวอักษรเรียงตามลำดับทุกตัวลงในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๓) โดยครูสังเกตการณ์เว้นช่องไฟ ความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การเขียน และประเมินผลสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ของนักเรียนทุกคนเป็นเวลา ๑ เดือน
๖. เมื่อนักเรียนฝึกคัดและเขียนผสมอักษรเป็นข้อความในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๒) จนชำนาญแล้ว ให้นักเรียนเขียนผสมอักษรเป็นข้อความในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๒)
๗. เมื่อนักเรียนฝึกคัดและเขียนผสมอักษรเป็นข้อความในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๒) จนชำนาญแล้ว ให้นักเรียนเขียนผสมอักษรเป็นข้อความในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๓) ๓/๑
๘. เมื่อนักเรียนฝึกคัดและเขียนผสมอักษรเป็นข้อความในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๓) จนชำนาญแล้ว ให้นักเรียนเขียนผสมอักษรเป็นข้อความในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๔)
๙. เมื่อนักเรียนฝึกคัดและเขียนผสมอักษรเป็นข้อความในแบบฝึกเขียน (แบบ ข ๔) จนชำนาญแล้ว ให้นักเรียนเขียนผสมอักษรเป็นข้อความในสมุดคัดไทยบรรทัดปกติ
๑๐. ให้การบ้านนักเรียนคัดลายมือทุกวันๆ ละ ๑๐ บรรทัด
๑๑. ประมวลคัดลายมือในชั้นเรียน สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
๑๒. ให้ครูผู้สอนจัดเก็บแบบฝึกการคัดและเขียนไว้ตั้งแต่เริ่มต้นการฝึกจนประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นหลักฐานในการเปรียบเทียบพัฒนาการทักษะด้านการคัดและเขียน และเป็นหลักฐานในการนิเทศติดตาม ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

๑. หลักการเขียนเส้นพื้นฐานตัวพยัญชนะไทย

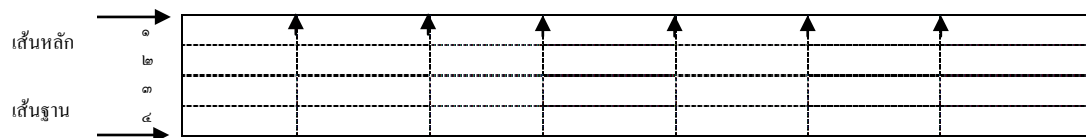
๑.๑ การเขียนเส้นดิ่ง

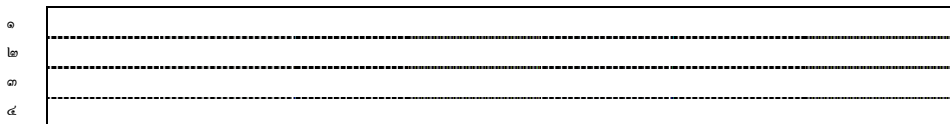
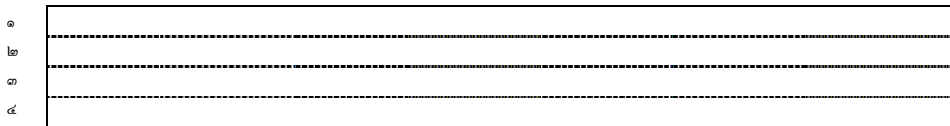
แบบฝึกหัดเขียนเส้นดิ่ง

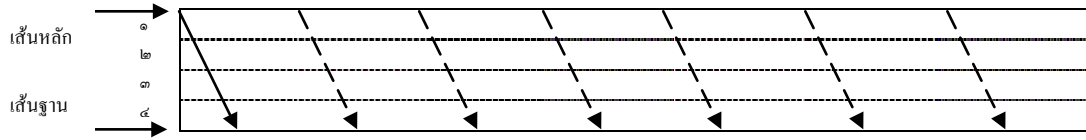
๑.๒ การเขียนเส้นตั้ง

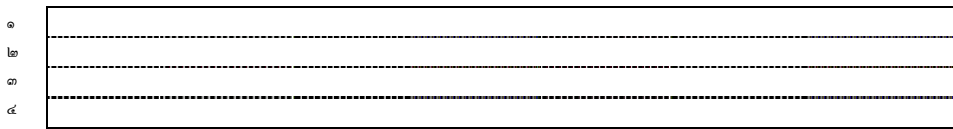
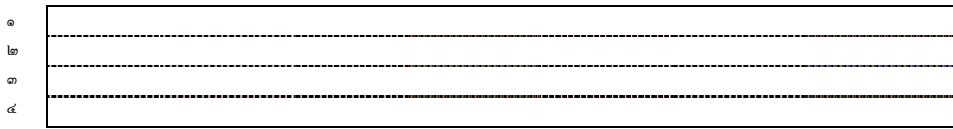
แบบฝึกหัดเขียนเส้นตั้ง

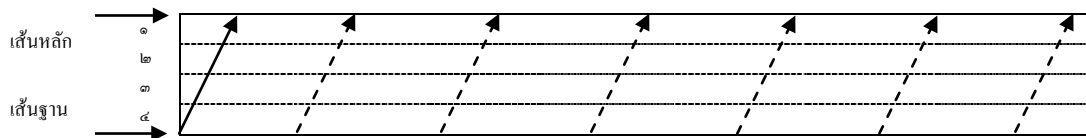
๑.๓ การเขียนเส้นทแยงลง

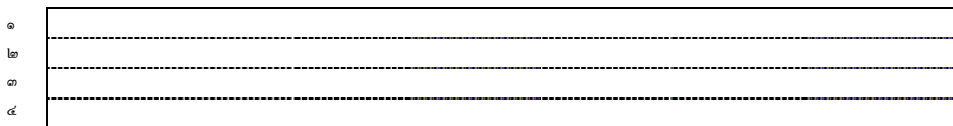
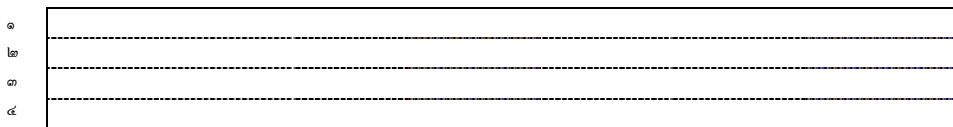
แบบฝึกหัดเขียนเส้นทแยงลง

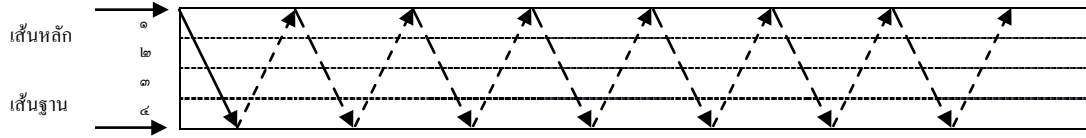
๑.๔ การเขียนเส้นทแยงขึ้น

แบบฝึกหัดเขียนเส้นทแยงขึ้น

๑.๕ การเขียนเส้นทแยงขึ้นและเส้นทแยงลงต่อเนื่องกัน

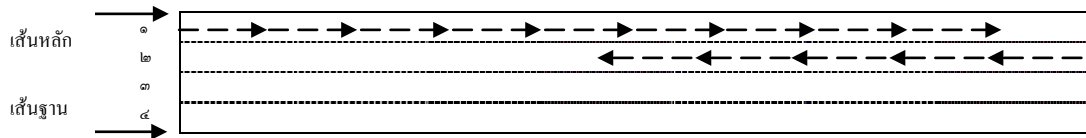

แบบฝึกหัดเขียนเส้นทแยงขึ้นทแยงลงต่อเนื่องกัน

๑
๒
๓
๔

๑
๒
๓
๔

๑.๖ การเขียนเส้นแนวนอน

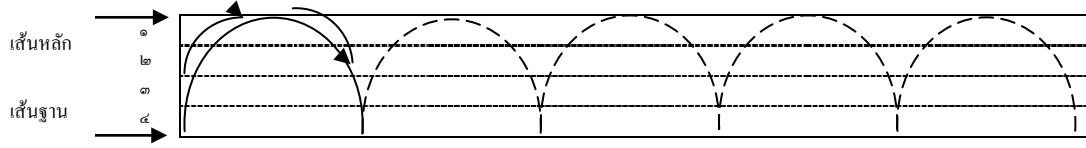

แบบฝึกเขียนเส้นแนวนอน

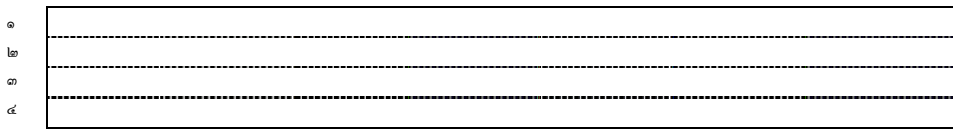
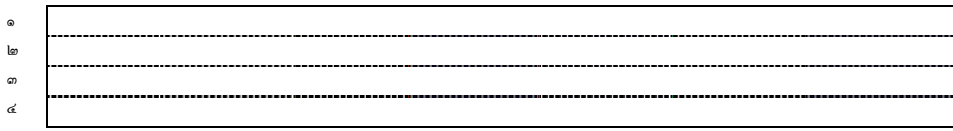
๑
๒
๓
๔

๑
๒
๓
๔

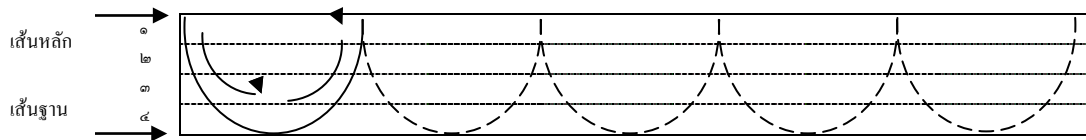
๑.๗ การเขียนเส้นโค้งคว่ำ

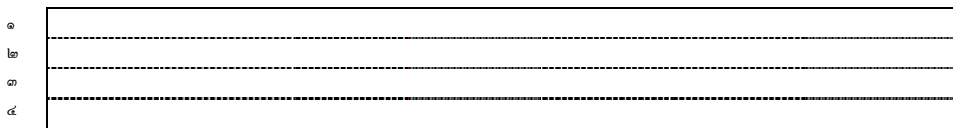
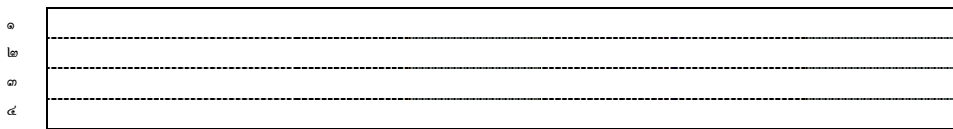
แบบฝึกหัดเขียนเส้นโค้งคว่ำ

๑.๘ การเขียนเส้นโค้งหงาย

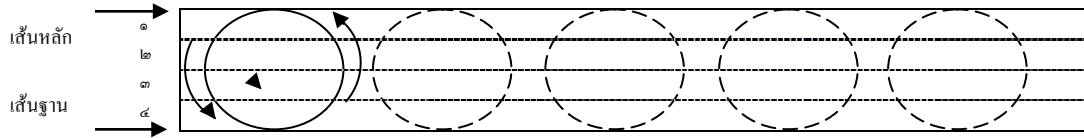

แบบฝึกหัดเขียนเส้นโค้งหงาย

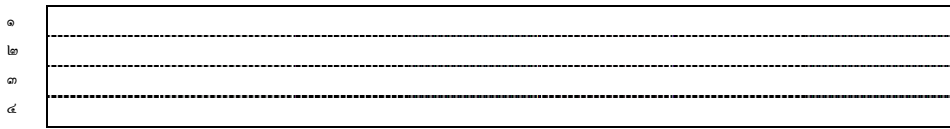

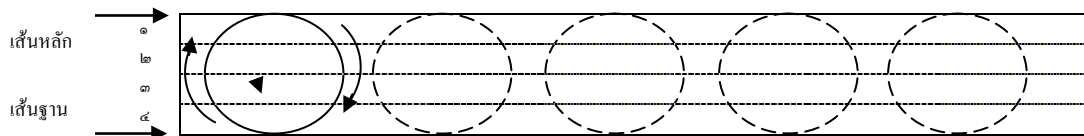
๑.๘ การเขียนเส้นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา

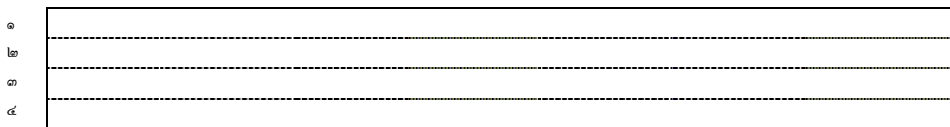
แบบฝึกหัดเขียนเส้นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา

๑.๑๐ การเขียนเส้นวงกลมตามเข็มนาฬิกา

แบบฝึกหัดเขียนเส้นวงกลมตามเข็มนาฬิกา

อธิบายเพิ่ม เต็มความรู้

การคัดลายมือตัวบรรจง

การฝึกคัดลายมือในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับเริ่มเรียน จำเป็นต้องมีแบบ มีหลักเกณฑ์การคัด ขณะนี้มีแบบตัวอักษรให้ฝึกคัดลายมืออยู่หลายแบบ ต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสม ตามปรกติกการเขียนพยัญชนะไทย ใช้เส้นตรง แต่จะใช้เส้นมนบ้าง หักมุมบ้าง แหลมบ้าง เมื่อลากเส้นเปลี่ยนทิศในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดมีหลักเกณฑ์คัดดังนี้

๑. ตัวอักษรไม่ว่าจะเป็นพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เครื่องหมายต่าง ๆ ถ้ามีหัวให้เขียนหัวก่อน แล้วลากเส้นต่อไปจนสิ้นสุดตัวอักษรโดยไม่ต้องยกมือ
๒. ตัวอักษรทั้งพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เขียนตามสัดส่วนที่ถูกต้อง และวางสระ วรรณยุกต์ ให้ถูกต้องตามหลักการเขียนภาษาไทย
๓. การเขียนตัวบรรจงเต็มบรรทัด ให้เส้นพยัญชนะจรดบรรทัดบนและล่าง การเขียนตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ให้เส้นพยัญชนะส่วนบนจรดครึ่งบรรทัด
๔. เส้นตัวอักษรเรียบสม่ำเสมอ ไม่หนักบ้างเบาบ้าง
๕. เว้นช่องไฟระหว่างตัวอักษรให้เท่ากัน
๖. คำในภาษาไทยเขียนติดต่อกันและเว้นวรรคตามหลักการเขียนภาษาไทย

จากแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง กล่าวถึงการเขียนภาษาไทยและการคัดลายมือ ไว้ดังนี้

เขียนลายมือมีหลักรู้จักนั่ง	ตัวต้องตั้งตรงแนบถูกแบบอย่าง
จับดินสอปากกาถูกท่าทาง	ลมดูวางพลงพ่งแล้วตั้งแล
ค่อยเขียนไปให้งามตามส่วนลึก	ข้อใจไฟจั่ววัดกระยะแนว
สระหรือเครื่องหมายอย่าย้ายแปร	ตั้งใจให้มีระเบียบเรียบร้อย

จากแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนกลาง

